

HET VRYE BLAD,

BODE VAN LIMBURG.

Algemeen welzyn. — Godsdienst. — Vaderland. — Vryheid.

Men schryft in by A. SCHOOPS, eigen-uitg. van het VRYE BLAD, wekelyks verschynende des zaterdags 's avonds. — Abonnement prys : voor de stad, 5 fr. per jaer; 3 fr. per half jaer; 1-75 per trimester. Voor buiten, 5-50 per jaer; 3 fr. per half jaer; 2 fr. per trimester. Vooraf betaelbaar. — Alle toezending van brieven, geld, enz. moet ons vrachtyr geworden.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De dagbladen bevatten heden den tekst van het russisch manifest dat kwytshelding verleent aen de poolse opstandelingen. Keizer Alexander schenkt niet alleen volle vergiffenis aen zyne onderdanen « die deel hebben genomen aen de laetste onlusten, » maer hy verplicht zich « van het land te bevryden van den terugkeer dezer ruststoringen en van een nieuw tydvak in deszelfs politiek bestaen te openen. »

Het manifest voegt er by :

« Dit tydvak kan niet ingevoerd worden tenzy door eene rationele eigendommelykheid in het plaetselyk bestuur, als grondsteen van het gansch gebouw. Wy hebben er de grondvesten van gelegd door de instellingen welke wy aen het land verleend hebben.

» Wy zyn voornemens, byaldien de ondervinding bewyst dat wy wel gehandeld hebben, van die instellingen later te ontwikkelen volgens de noodwendigheden van den tyd en van het land. »

Dit zyn schoone beloften en wy zyn overtuigd dat de kiezer die ze doet met de beste inzichten bezielid is; maer de Polakken vragen meer dan dat. Polen wil niet enkel zyne eigendommelykheid, maer nog zyne onafhankelykheid en wy denken niet dat het geneigd weze om een aanbod van vrede en verzoening te aanveerden, dat hetzelfde onmiddelyk onder het beheer naer welbehagen der Czaren zou terug brengen.

Het is nu klaer, dat de russische regering, by middel der amnestie, den invloed der nota's van de dry mogendheden heeft willen magteloos

maken, en aldus de eere aen zich zelf houden.

De groote vraag blyft nu, of de tusschenkomende mogendheden zich tevreden zullen stellen met die kwytshelding en de daerby gevoegde beloften. Zoo neen, dan zullen er nieuwe onderhandelingen tusschen de hoven van Parys, Weenen en Londen geopend moeten worden, welke misschien nogmaels verscheidene maenden zullen duren, alvorens den gewenschten uitslag bereikt te hebben.

De paryzer bladen zyn, zoo als wy gezegd hebben, niet zeer in hunnen schik met de beloften van keizer Alexander aen de Polakken. De *Presse* voorziet nieuwe diplomatische notas die welligt allengskens tot eenen oorlog zouden kunnen leiden.

Van de engelsche dagbladen, is de *Moring-Herand* het eenigste, welke den lof van Rusland zingt, ten gevolge der amnestie.

De *Morning-Post* wydt een langdurig artikel aen het onderzoek des huidige toestands van Rusland, en zegt dat dit land thans magteloos is om den opstand buiten zyn eigen ryk te bedwingen en dat het geen vertrouwen in zyn eigen leger zou mogen stellen, in den gevalle eener binnenlandsche beweging.

Men weet nu overigens dat de fransche regering te St-Petersburg vooral aendringt op eene algemeene kwytshelding, zoo wel voor de inbeslag genomen goederen als voor de personen in den opstand betrokken; op nationale instellingen, en vooral op eene min geweldige wyze van dienstwerving voor het leger in Polen.

De *Czas*, het poolse dagblad van

moed in te spreken; de koning zwoer nog eens de grondwet en de burgers boden hunne armen ter verdediging des vaderlands aen. Toen daegde de dappere krygsheld Kosciusko op, die in America onder Washington voor de vryheid gestreden had; hy stelde zich aen het hoofd der vaderlanders en weerstond by Dubienka met roem en gevolg de Russische overmagt. Hy had ook afgekondigd dat Polens opstand van gansch anderen aerd als de Fransche was en dat hy hen, die klubs of maetschappijen gelyk in Frankryk vormden, als vyanden des vaderlands aanzag. Echter hadden te Warschow tooneelen plaets, die aen de fransche conventie deden denken; welligt waren zy door Polens vyanden verwekt. Eindelyk waren de Russen ongestoord door Fallitzien getrokken; zy verstaken den Polen hunne bewegingen, vielen ze in den rug aen en versloegen ze. Stanislaus, die eerst riep dat hy met het vaderland wilde sterven, was weér maer ten halve held en trad den 22 july in den Targowiczzer bond, die van dan af de bond der kroon geheeten werd; Felix Potocki, een man voor den vreemdelykheid veil, wierd er de maerschalk van, en alles keerde in den ouden staet terug. Vervuld met woede en smert legden de moedige strydere het zwaard neder en verlieten den geboortegrond om den hoon en de vrack

de russische keizer zyn manifest slechts uitgeveerdigd heeft, om de diplomatische tusschenkomst der wester-mogendheden te verlammen. Krakau, verklaert onbewimpeld dat Alexander belooft de handhaving der concessien door hem vroeger aen Polen verleend. En het is juist uit dien toestand van zaken dat de revolutie is voortgesproten.

De *Czas* geloofte geenszins dat de mogendheden zich met dat komedie-spel zullen vergenoegen, en verklaert voorop dat de Polakken daerop zullen antwoorden met de voortzetting der worsteling.

Inderdaed : de laetste telegrams geven het verhael eener schitterende overwinning, door een korps van 700 poolse vrywilligers, waeronder 200 boeren, op eene russische strydmagt van 2,000 soldaten in het platteland Kalisch behield, waerby de Russen verslagen zyn en wel dertig wagens gekwetsten met zich gevoerd hebben.

Het is heden dat de nota's der mogendheden, betrekkelyk Polen, aen prins Gortschakoff te St-Petersburg moeten overhandigd worden. Eene briefwisseling uit Berlyn geeft de volgende ontleding dezer stukken :

« Zy raden den Czar aen van aen het koningryk Polen een nationaal bestaen en eene nationale vertegenwoordiging te verleenen, gelykvoornig de gevolgtrekkingen der depeche van lord John Russell van 2 Meert. Maer noch Frankryk noch Engeland steunen hunne vragen op de bepalingen der traktaten van 1815, maer enkelyk op algemeene beschouwingen, en op hetgeen het belang van Rusland zelf vereischt.

» 't Is op dit laetste punt dat de de-

hunner zegevierende tegenstrevers te ontgaen.

In April 1793 verklaerden Pruisen en Rusland, door een verdrag verbonden, dat zy zich genoodzaekt zagen Polen in engere grenzen te besluiten om de vryheid-dwepery, die van uit Frankryk in het gemeenebest gedrongen was, te verstikken en de naburige staten voor elke ontsteking van demokratich Jakobinism te bewaren. Te gelyker tyd bezetten de Pruisen de westelyke landschappen van Polen en dwongen Dantzig na een bloedig tooneel tot overgaef. Te vergeefs verzette de in Grodno vergaderde landdag zich tegen het nieuw verdeeling-verdrag. Russische troepen omzeten de vergaderplaets en dwongen door bedreigingen eener oorlogsverklaring eerst den afstand der door Catharina verlangde landschappen: Littauen, Kleinpolen, het overige van Volhyniën, Podoliën, Ukraeniën, meer dan dry millioenen inwooners. Hardnekkiger weerstouden de landboden aen Pruisens vorderingen; omdat Rusland ze eenigen tyd niet behoortlyk en oprecht ondersteunde; eerst als de stemming in Sint-Petersburg hun gunstiger werd en de koenste sprekers des landdags door Russische soldaten, die de vergaderzael van buiten en van binnen bezet hadden, aengehouden en weggevoerd wierden, dan waeg-

peche door graef van Rechberg, aen Gortschakoff toegestuurd, overeenkomt met de fransche en engelsche depechen. Enkelyk bepaelt zich het kabinet van Weenen, zonder stellige vragen te doen, by de uitnoodiging tot het nemen van maetregelen geschikt om tusschen het koningryk Polen en het russisch keizerryk eenen vrede tot stand te brengen gevestigd op wederzydsch vertrouwen. »

Een nieuw adres is den keizer aengeboden, door de stadsregering van St-Petersburg. Dat stuk is nog uitdrukkeliker dan datgeen der vergadering van adellyken; daerin wordt verklaerd alles te willen opofferen voor de grootheid des vaderlands.

De heersching der doctrinaren-liberalen is uit.

Zy hebben voor eenige tyd de menigte weten te misleiden : doch dit kon niet blyven duren; alles verslyt tot de fopmachienen toe, hoe sterk deze ook gemaekt zyn, byzonderlyk als men er te veel meé werkt.

Het volk begint dus klaer te zien, het verliest alle vertrouwen in de dolzinnige schriften der liberaters, het hecht geen geloof meer aen die eerlooze leugen- en lastervolle declamatiën tegen de religieuzen, het verfoeit die bedreigelyke voorgevingen van doode hand en opslorping van de burglyke magt door de geestelykheid, waermeé de liberale klappers, de liberale gazetknoeijs, de betaelde penlekkers en maconnieke livreigasten het zoo lang by den neus geleid hebben.

Het volk gevoelt dat er gedurig steerten aen de contributiebiljetten gehangen worden, steerten die met de eeuwige drogrede van *kerikael* en *liberael* onophoudelyk verlengen, verdikken en verzwaren, steerten waermeé het staetschotelken, ten profyte van liberale penlakeiën, kiesmakelaers, ministeriële pre-

den de anderen het niet meer, hunnen wederstand te laten hooren. Hun stilzwygen wierd als eene toestemming aanzien en het verdrag voltrokken. Pruisen bekam hierdoor behalve Dantzig en Thord de Woiwodschappen Posen, Gnezen, Kalisch en andere landschappen van Groot-Polen; meer dan duizend quadraetmylen met meer dan een millioen inwooners, dat het als *Zuid-Pruisen* een zyne overige staten verbond. Het Poolsch gemeenebest behield slechts nog het derde zyns voormaligen gebieds.

Oostenryk bekam in deze nieuwe verdeling niets. Nog immer had de landdag vertrouwen in de hem gegevene verzekeringen en begon zyne grondwet te hervormen; maer hy had nauweliks eenige schikkingen gestemd, die Rusland min of meer mishaegden of het dreigde op nieuw en zyn minister-veldheer Ingelström schreef hardelyk de wet voor; maer de nationale geest ontwaakte nog eens, en de uitgewekene vaderlanders, Kosciusko vooral, kwamen terug en in den ganschen lande verbreedde zich eene geheime samenzweering. De verbittering brak in Krakow uit : de grondwet van 91 en de onschendbaerheid des koningryks wierden er afgekondigd en Kosciusko werd opperbevelhebber der landmagt benoemd. Hy deed uit Krakow eenen oproer aen het volk, in wel-

POLEN,

SINTS ZYNE ONDERDRUKKING TOT HEDEN.

(VERVOLG.)

De dood des regtschapenen Leopolds II nam juist het beletsel aen Catharinas inzichten weg, en weldra verkreeg zy van zynen opvolger en van Frederik-Willem II, dat zy op hunne vroegere belofte de onschendbaerheid Polens en het behoud zynere vrye grondwet terug kwamen. Dadelyk kwam met inzicht de oude vryheid te herstellen de Boed van Targowicz tot stand en Catharina noodigde de Polen uit om in de grootmoedigheid en in de belangloosheid, die al hare stappen beheeren te vertrouwen; dit belette haer niet daerop te verklaren, dat zy ging troepen in het land zenden om den ouden staet van zaken te herstellen. Maer de Polen, die geenen lust hadden om hunne onafhankelykheid te verliezen, grepen de wapens, en deden eenen oproep aen al de mogendheden; doch Oostenryk zweeg en Pruisen zegde dat het er zich noch kon noch wilde meé bemoeijen, terwyl het zich met Rusland vereenigde om in Polen de oude regeringsloosheid te herstellen.

Ondertusschen was de Fransche omwenteling uitgebroken en zy scheen den Polen

dikanten en soortgelijken betaelden bucht, wordt uitgekuischt en leeggetrokken.

Het volk voorziet dat de liberale hongerlyders die schadelijke steerten zullen verlangen gelijk de sporen van den yzeren weg en dat het hoe langer hoe meer de functie der kieken zal moeten waarnemen, te weten de functie van LEGGEN en leggen zoolang er een doorken aen den eijerkran van een centjen in zynen zak zal blyven....

En met dit alles dié gedurige oorlog tegen den predikstoel, tegen de studiebeurzen, tegen de vryheid van kiezen, tegen de kerkfabrieken, tegen de katholyke kantwerkscholen en zelfs tegen de kerkhoven, neen, dit kan niet blyven duren, het volk is moe van die liberale operatiën, want het heeft er nog geen enkelen centiem by gewonnen maer integendeel zyne laatste stukken kleeren aen gescheurd en zyne beurs tot op den bodem geleedigd. Het zal dan uitspraak te doen hebben met de aenstaende kiezingen, en, opdat het met volle kennis van zaken zou kunnen handelen, zullen wy ons gelasten met al die punten zeer wel op te klaren. (Belg.)

Wet op de Studie-beurzen.

De *Standaard* van Brugge randt in een zynere laatste nummers, het ontwerp van wet op eene allerheiligste manier, en met veel grond, aen en brandmerkt haer met eenen naem die weinig eervol is.

Het ministerie heeft haest om de voorgenomen uitplundering. Wy weten zeer wel dat het ontwerp zal gestemd worden; de meerderheid is goedwillig — maer de tyd der reactie zal ook komen.

Ziehier welke inlichtingen het brugsch blad over het wetsontwerp geeft, welke inlichtingen wy onze lezers en al die de politieke gebeurtenissen in België met aendacht nagaan, aanbevelen :

1° Is om die berooving nog meer te verhaesten dat het ministerie aen de minderheid der middensektie, bestaende uit MM. Nothomb, de Liedekerke en de Pitteurs, de mededeeling van onmisbare stukken geweigerd heeft; tegen die weigering heeft de minderheid deftig geprotesteerd en betoond dat de meêgedeelde stukken onvoldoende zyn om in zyn geheel en in zyne byzonderheden over dit groot belang te kunnen beslissen.

De minderheid is nog verder gegaen; in het hywezen der ministerieele weigering heeft zy aen de middensektie voorgedragen om, in elke provincie, door den gouverneur en door de bestendige deputatie een onderzoek te doen verrigten over den oorsprong, het bestuur en den tegenwoordigen toestand der studiebeurzen. Dit voorstel hoe redelyk ook, is insgelyks verworpen, zoo vast is het besloten van zoo weinig licht mogelyk over de kwestie te laten verspreiden.

Die stelselmatige vyandykheid van het ministerie, heeft de minderheid niet ontmoedigd: zy heeft artikel per artikel van het ontwerp bestreden, en in het verslag der middensektie de volgende nota doen plaetsen, welke in kort hare bezwaren tegen de wet inhoudt :

« 1° Het wets-ontwerp is eene nieuwe en

ken hy de herstelling der vryheid en de onafhankelykheid des lands, de hervorming der ontrukte provincien, de invoering der vernietigde grondwet als doel des stryds opgaf. De zege, dien de opstandelingen over eene Russische afdeeling behielden, dreef de bewoners der hoofdstad tot opstand. Op Wittendonderdag (1794) wierd de Russische bezetting er deels gedood en deels gevangen genomen. Ingelströms paleis werd in brand gestoken (1), vier der voornaemste aenhangers van Rusland werden aen de galg gehangen; maer men spaerde den zwakken koning. Wilna en Grodno volgden het voorbeeld der hoofdstad. De Pruisen, die Warschow belegerden, werden door eenen opstand achter hunnen rug in het nieuwe « Zuid-Pruisen » bedreigd en door ziekte en gebrek aen levensmiddelen verwaakt, door de dappere veldheeren Kociusko, Dombrowski en Josef Poniatowski (s konings neef) tot eenen snellen

(1) De duitsche humoristieke Gottfried Seume was in Warschow Ingelströms geheimschryver en zat in het paleis verborgen, terwyl het brandde. Men vindt eene beschryving van dien stryd naer de aenteekeningen van Seume, (die, wonder genoeg, Russisch gezind was!) in Seumes levensbeschryving, door C. A. B. Clodius, (*J. G. Seumes, Sämmtl. Werke*, I, bl. 108 en vlg.)

beslissende betooging van den geest van overweldiging; van de strekking tot overweldiging; van de strekking tot overdrevene centralisatie die het tegenwoordige gouvernementstelsel kenmerken: meer en meer doet het de persoonlyke kracht door de werking van den Staet vervangen, en aldus verlamt het de maetschappelyke ontwikkeling. In geheel de wet vindt men dit gedacht van overweldiging.

2° Het wetsontwerp beoogt maer het door de wet geregeld openbaer onderwijs; dit bekrompen oogwit niet verlatende, miskent het het principie der vryheid van onderwijs, zoo als zy ons door de konstitutie gewaerborgd is, om slechts het wettelyk onderwijs te begunstigen.

3° Hinderpalen stellende, zoo als het doet, aen de voornemens der stichters en begiftigers van 't byzonder onderwijs, om een echt monopolium daer te stellen ten profyte van het openbaer onderwijs, dat altyd genoegzame hulpmiddelen vinden zal in het budget van den Staet, aen de provincie en van de gemeente.

De grond der wet bevat alzo eene aen de vryheid van onderwijs vyandig gedacht; den vryen wil der burgers belemmerende, vermindert zy de hulpmiddelen welke voortaan tot de verspreiding van het onderwijs zullen gegeven worden; onder dit opzigt is het ontwerp den vooruitgang vyandig; het komt voort uit een anti-liberael gedacht in den echten zin des woords,

4° Het is tegenstrydig aen den geest van eene goede volksgezindheid, die de uitgestrekte werking mogelyk vraegt van al de burgers tot het bestuur der groote maetschappelyke belangen.

5° Alle voordragt afschaffende, en de vrye betooging van den vryen wil verdrukkende, bereidt het de onverschilligheid, die de voorloopster is van het despotismus.

6° Het kwetst de regten der familiën; het berooft de tegenwoordige bestuurders van de regten die hun regelmatig door vorige wetten waren verleend geworden; het miskent den wil der stichters, en onder dit drydubbel opzigt schendt het de principien van regtveerdigheid en stelt een gevaerlyk voorgaende daer.

7° Het doet het nieuw beheer op het oud terugwerken; het miskent aldus de geheiligste regels van regt, van regtveerdigheid en van politieke regtzinnigheid, en den wil der stichters, goedgekeurd door de voor dezen bestaende gouvernementen, volgens door hen vryelyk aengenomene en goedgekeurde voorwaarden, wordt vervangen door de alomgheendheid eener nieuwe wet, welke het nakomelingschap eene rooverswet heeten zal.»

Belgische werklieden in China.

Men leest in den *Tyd* van Brussel :

Wy hebben in den loop van verleden jaer het vertrek naer China gemeld van een aantal vlaemsche werklieden door de maetschappij Roussel en C^o aengeworven. Sedert eenige dagen heeft men nieuws aengaende hun lot bekomen. Wy hebben voor ons liggende eenen brief van eenen dezer vrome arbeiders, den genaemden Theodor Van Eycken, die ons eenige niet belanglooze berigten mededeelt.

Van Eycken verhaelt hoe hy zich te Antwerpen voor zyne lange reis inschepende, aldaer het vaerwel zyner vrouw ontving, die hy gedwongen was met zyne ouders in België achter te laten. Hoe groot was zyne verwondering toen hy in China komende, aldaer door die zelfde vrouw werd algehaeld en verwelkomd!

Ziehier wat er was voorgevallen. Het schip dat Van Eycken en zyne gezellen wegvoerde had door het geweld der baren eene lek gekregen en eene schuilplaats moeten zoeken in eene haven van Engeland. Hierdoor ontstond er eene vertraging in de reis. Onder tusschen had vrouw Van Eycken, die weinig lust had om in Brussel te blyven terwyl haer man aen de antipoden ging leven, het eerste schip het beste gekozen en jagt op haren man gemaakt. Daer hare reis door niets was verhinderd geworden, bereikte zy Sanghaï den 19 January 1863, terwyl hare wederheft daer slechts den 2 February aenkam.

Vrouw Van Eycken had het geluk aengetrokken te worden door de vrouw van den engelschen konsul, by wien zich de bureelen der maetschappij Roussel bevinden. Zy vond daer werk als naeister en huishoudster, genoot daer de woonst en had daerenboven nog 16 dollars in de maend of nagenoeg 88 franken.

Kennis gekregen hebbende van de aenkomst van het schip waerop zich haer echtgenoot bevond, had zy eene sloep genomen en was daarmede, in gezelschap van Mevr. Konigem, hare meesteres, het vaertuig te gemoet gezeild. Men oordeelde over de vreugd der ontmoeting.

Van Eycken schryft dat hy gelukkig in China leeft met zyne vrouw en het dagloon dat de maetschappij hem betaeld. Echter zou hy veel meer kunnen verdienen ware hy niet door een kontrakt verbonden. Het dagloon van een goeden werkmans is er van 27 fr. 50 daegs. Jammerlyk, zoo de daghuur groot is, het leven is er niet min duer. Wy woonen hier, zegt Van Eycken, in een land waer de dollars geene weerde schynen te hebben. Des te erger. Wat helpt het veel te winnen als het leven zoo buiten mate duer is? Daerenboven, er is te Sanghaï noch politie noch justitie, en wie na zonnenondergang zyne woonst verlaet is niet zeker van nog 't huis te komen. Een gedeelte der bevolking leeft slechts van moorden en rooverien. Doch voegen wy er by, de moordenaers zyn byna allen vreemdelingen, weggelopen matrozen; zy zyn een ware pest voor die streek. De Chinees met zyn langen steert die hem van het hoofd tot in de vouw der knien hangt, maekt plaets voor den Europeaan en wacht zich wel hem aen te tasten.

Volgens den brief moet het lot der andere belgische werklieden in Sanghaï min gelukkig zyn dan dat van Van Eycken. Zy woonen schier allen te samen in eene barak, by gebrek aen middelen om afzonderlyk huis te houden. Ook klagen zy over hunne behandeling, en het is te vreezen dat zy zich eerlang van de maetschappij zullen ontmaken om op hun eigen hand werk te gaan zoeken. Doch

hadden het Poolsch gemeenebest gansch te verdeelen.

Alhoewel Oostenryk tegen den opstand geen sabel getrokken had, verkreeg het door Catharina's gunst 800 quadraetmylen lands, met Krakow 1,937,000 inwooners dat nu Oost-Gallitziën ging uitmaken; Rusland bekam Kurland, Semigalle, Wilna, Volhyniën en andere landschappen, in het geheel 2,030 quadraetmylen met 1,176,000 inwooners. Pruisen kreeg ook 997 vierkante mylen en 939,000 inwooners; het wilde met geweld Krakow hebben; maer Catharina liet de tanden zien en alles was gezegd. Stanislaus kreeg bevel de kroon neêr te leggen en hy leefde te Sint-Petersburg van een jaergeld, der verdiende verachting des nageslaches prys gegeven, tot aen zynen dood (1798).

Het staetkundig stelsel des Noordens was voranderd; de verdragen van Oliva en van Moskow waren vernietigd; Pruisen, Rusland en Oostenryk begrensden voortaan elkander.

De held Kociusko genas en wierd door Pauwel I in vryheid gesteld; maer weigerde alle verder aanbod en vertrok naer Amerika.

(Het vervolg hierna.)

hoe zullen die arme lieden, in dit geval, ooi hunne terugreis kunnen betalen over eene zee van 6,500 uren lengte. Misschien zullen zy niet lang toeven om zich te berouwen van de oude vlaemsche spreuk vergeten te hebben: *Oost west, 't huis best.*

Wie had het gedacht!

Het zyn dezen keer de *stokslagers* niet, die M. Schollart in de Kamers bragten, het zyn de boeren niet, het is de almanak van pastoor Davits, zegt M. L. Hymans in *l'Office de publicité*. Ziet hier de zooveel mogelyk getrouwe vertaling van het waerachtig ongehooflyk artikel, dat geheel België zal doen tranen lagchen :

« Op den dag der kiezing te Leuven, verkocht men overvloedig in de straten der hoogeschool-stad eenen *Cristelyken Tydwyzer*, in 't vlaemsch geschreven, door den pastoor van Droogenbosch, en voorzien met den *imprimatur* van 't aertsbisdom. De schryver van dit uitstekend katholyk werk, heeft aen de maenden en dagen benamingen gegeven, die uit de *liturgie* en gebruiken der H. Kerk getrokken zyn. Tusschen de menigte waerheden, die den tydwyzers vergezellen, bemerkten wy de naemlyst van al de Pauzen. Wy zullen hier al de kinderachtigheden niet aenhalen, die in dien almanak staen. De schryver wenscht vuriglyk den drukker Casterman geluk omdat deze op het *titelblad* van al zyne boeken en aankondigingen het \dagger stekt; hy raedt aen de boeren dat zy aen nieuwgewonnen vruchten geene *heidensche* namen zouden geven, by voorbeeld: *Venus-appel*; hy beveelt *dit spreekt van zelfs*, den St-Peters-penning aen, de inschryvingen voor het afkopen van de kleine chinezen, en de aelmoes voor de Hoogeschool van Leuven-

« De vrymacons, zegt de pastoor van Droogenbosch, trekken jaerlyks 10,000 fr. uit de zweetkas van 't volk, om te Brussel te leeren dat alles God is; de roode koolen, de ajuinen, en de kreeften.... óók al! De bisschoppen laten aen 't volk vry geven wat het volk wil geven. Wie handelen 't regveerdigst, de bisschoppen of hunne vyanden? »

« Die vyanden, dit is te zeggen, de liberalen, zyn in de aenteekeningen van den *Tydwyzer* niets anders genoemd als bloedhonden van 1793. — En het is een priester die zulke vuiligheden laet drukken onder de goedkeuring van Z. H. den kardinael-aertbisshop van Mechelen. Dit alles wordt rond geleurd onder de bescherming der geleerde professoren der Universiteit. — *Moet men dan stom staen dat M. Schollaert gekozen is?* »

Intusschentyd, dat pastoor Davits zelf zal antwoorden, haesten wy ons te zeggen dat het woord *bloedhonden* niet in den *Tydwyzer* staet. De *Tydwyzer* zegt :

« VERSPREIDT GOEDE BOEKEN. — Wie goede boeken schryft (aenraedt, voorleest, voortleent, verspreidt), doet meer goed op de wereld dan hy die blinden zou genezen of dooden uit het graf doen opstaen. » (Gregorius xiii.) « *De (slechte) boeken hebben alles bewerkt wat wy nu zien gebeuren.* » riep men lagchend, in 't bloedjaer 1793. Laet ons dan goede boeken zaeijen, Christenen! »

Zou men misschien moeten zetten: *l'année des roses*? Roozenjaer? Verder op den dag der kiezing zyg er heene 10 almanakken verkocht. Enkel zyn er twee *verscherd*, die men aen eenen boekverkooper ontrukd had, *nevens het stadhuis*. Zoo verzekert men het ons. Zouden misschien de stienen, de ambachten moeten stil staen als M. Luzemans gaet gekozen worden!

Indien de *Tydwyzer* oorzaak is dat de bewarende gezinden de meerderheid van stemmen bekomen, dan zullen er in juni veel buizen in 't land te koop zyn; sedert 1860, zyn er 20,000 verkocht in België.

En gy, pastoor van Droogenbosch, zie toe dat gy in 't vervolg de goedkeuring, den *imprimatur* vraegt aen den opperbaes der Logie.

(De *Tyd*.)

STADSNIEUWS.

Deze week heeft onze politie de hand op een behendigen loorjager gelegd, die alhier rondliep om eenen haes te verkoopen. De kerel had een valschen naem opgegeven, maer men vernam weldra dat het de genaemde Vroonen was van Cosen.

De eerw. heer Pluymaekers, professor

in het Klein-Seminarie alhier, is in dezelfde hoedanigheid in 't Kollegie te Tongeren benoemd, in vervanging van den eerw. heer Willems van Hasselt, overleden.

Verschillige tydingen.

Een brief uit Krakau, van den 4, bevat eenige byzonderheden over de poolsche studenten die uit België naar hun vaderland zyn getrokken, byzonderheden die zekerlyk met belangstelling zullen gelezen worden:

« Wy zyn schier allen, gewezen studenten van Gent en Luik: wy hebben onze blygeestigheid noch moed verloren, in weérwil der moeilijkheden die ons omringen. Iets wat ons bedreft, is dat wy zoo zelden aen onze ouders en vrienden kunnen schryven, daer de gemeenschappen zoo onzeker en moeilijck zyn. Ik had besloten niet te schryven alvorens ik aen een gevecht had deel genomen; 't is nu zoo; ik ben er heelhuids afgekomen, en wy hebben overwonnen; wy stonden onder het bevel van Grochowski. Wy leden weinig verliezen.

» Wy allen, studenten, behooren tot het korps der *zouaven* van den dood. Ziehier ons kostuum: de *zouavik* of zwart wambuis met wit kruis op de borst, breede zwarte broek boven de knien toegegespt, jagtleerzen, zwart kleed met zilveren knoppen, zwarte *burka* of bovenjas, roode muts met witte schapenvacht geboord, waerop de nationale kokarde. De zouaven zyn wel gewapend. Eenige der gentsche studenten hebben nu den graad van officier; het zyn meestal degenen die hunne militaire studien in Rusland hebben gedaan. Wy willen zegepralen of sterven.

» Wy hebben tydingen van schier al onze kameraden. Van de gentsche studenten zyn er twee gesneuveld: Turczynowicz en Plewinski; één gewond: Zwiarkowski. De anderen zyn welvarend. Onze vrienden van Luik hebben ongelukkiglyk meer geleden. In verschillende gevechten zyn van hen gesneuveld: Zurkowski, Wasitowski, Gay, Ignaeg Czarnowski, Barwicki, Mayerbergen en anderen, wier namenik niet ken. Nog is gesneuveld Zachert, van St-Cyr, te Parys.

— Er is te Londen zekere Dominico Grande in 48 jarigen ouderdom overleden. Deze man rookte den geheelen dag, van 's morgens vroeg tot 's avonds laet. Men vond hem dood liggen, terwyl zyne pyp nog warm naast hem lag. De geneeskundige commissie heeft verklaard dat het misbruik van tabak zyne dood heeft veroorzaekt.

— Het strand van Duinkerke is bezocht geworden door eenen ontzaggelyken walvisch, op de kust geworpen door eenen geweldigen windslag uit het zuid-oosten. Het zeemonster is niet min dan 30 meters lang, op 20 meters omtrek. De doodstryd duerde niet min dan 2 uren, nadat hy op strand was geworpen, en in zyne spartelingen deed hy het zand tot 100 meters verre stuiven.

— Op het dorpje X..., in de omstreken van Namen, woont een zonderlinge patriark. De genaemde Douche, oud soldaat, bewoont eene afgezonderde plaats tegen 't bosch. Men krygt den man zelden te zien; enkel by verrassing kan men hem aantreffen, zittende of wandelende voor de deur zyner stulp, in gezelschap van een... verken. Doch zoodra hy gewaer wordt dat een menschelyk schepsel in zyne nabyheid is, vlugt hy met het verken schuiv zyne hut binnen, en sluit de deur digt. De bewoeners noemen hem den *Nieuwen Antonius*. Douche komt schier nooit onder de menschen, en hadde hy zyne oude zuster niet, die hem het noodige brengt, hy zou zich van honger laten sterven. In de kerk komt de *Nieuwe Antonius* nooit, omdat hy daer menschen vindt en geene verken. Eens lag Douche ziek te bed, en kon zich zelven niet meer helpen. De pastoor werd verwittigd, en kwam Douche bezoeken; de *Nieuwe Antonius* wilde van den geestelyken niet, dan onder beding dat er voor zyn verken zou gezorgd worden, daer hy nu het beest niet oppassen kon. De pastoor berispte hem omdat hy des zondags niet ter kerk ging. Douche antwoordde dat hy alle dagen wilde ter kerk gaen, zoo zyn verken, dat hy zyn engel, zyn lieveling noemt, hem mogt vergezellen. Douche is thans hersteld en leeft als vroeger.

— Het *Humoristisch Album* geeft in een zyner laetste nummers eene geestige karikatuur. De oude Napoleon, de groote, houdt den jongen Napoleon, den... anderen, op zyne knien en hem met den vinger dreigende, zegt hy: « Jongen, jongen! niet te ver, hoor! want Mexiko rymt op Waterloo! »

— Men schryft uit Peruwez: Eenige dagen geleden is naby de stad, te B..., eene oude vrouw overleden, wier geschiedenis merkwaardig genoeg is om hier verhaeld te worden. Een veertigtal jaren geleden, gehuwd, bezaten die vrouw en haer man, Frans D..., maer 3,000 fr.

Hoeve-dienstboden te Orchies, trokken zy beide maer 2 à 400 fr. Later uitgescheiden van dienen, zyn zy beiden overleden in den ouderdom van 74 jaren.

Men zegde in onze omstreken dat er eene welstand by hen was, doch verre was men eraf, te denken dat zy eene schoone fortuin bezaten als zy stierven, de man vóór zes maanden, de vrouw vóór een tiental dagen. Wetende dat zy hun geld verborgen, zocht

men overal in huis, van den zolder tot in den helder, en onder kisten en kassen vond men overal geld; in eenen houten kom vond men 2,160 fr.

Men verhaelt dat man en vrouw wederzys hunne spaerpenningen verborgen en elkander zelfs beroofden als zy de schuilplaats van de andere ontdekten; dan kloegen ze dat ze bestolen waren, maer verdachten elkander niet; zy dachten dat vreemde dieven by hen binnen drongen. Gewoon kleine geheime depots te maken, vergatten zy ze en konden ze niet meer ontdekken.

'T is by middel eener ongelooflyke vrekigheid dat eene fortuin van 33,000 fr. is byeen gegaerd.

— EEN SNEEUWPALEIS. — In een brief uit Kanada leest men, dat door eene vereeniging van officieren aldaer een bal is gegeven in het zoogenaemde Sneeuwpaais; het was een schitterend feest, dat tot in den morgenstond voortduerde. Dit paleis is in gothischen styl geheel uit ys opgetrokken. Tot zelfs de pilaren, die het plafond dragen, zyn uit ysblokken gevormd, behalve de groote danszaal, beslaet het gebouw nog vier salons waervan een tot restauratie is ingerigt. — alles uit ys zamengesteld.

— Men schryft uit Parys over het Paeschfeest aldaer:

Het is hier heden alles feestelyk gestemd: de dagbladen komen dezen avond niet in het licht, en in den vorm van paesch eijeren worden zoo wel de eenvoudigste als de prachtigste geschenken rondgezonden: eene mode, welke dreigt even algemeen en overdrevener te worden als de nieuwsjaersgeschenken ten onzen. Eene russische danseres, mejuffter Mourawief, die hier veel opgang maekt, en in de groote Opera zal debuteeren, moet een ontzaggelyk groot fraei ei ten geschenke ontvangen hebben, geheel vervuld met edelgesteenten, kanten en zyde, naer men wil, ter gezamentlyke waarde van 100,000 fr.

Wat groote kiekens moeten er toch in Parys loopen, om zulke groote eijeren te leggen!

— Dit was slim zyn. — Eene ryk persoon had in Antwerpen zestien duizend franken in banknoten ontvangen, waarmede hy zich naer zyn buitengoed wilde begeven. Op den weg derwaerts, werd hy staende gehouden door eenen welgewapenden roover, die hem zyn geld of zyn leven afeischte. De ryk persoon betuigde geen geld van eenig aenbelang by zich te hebben en zyn leven te willen behouden. « Geef dan, zei de roover, de 16 duizend franken maer af, die gy in papier by u hebt. » — Kameraed, hernam de aengerande, ik merk dat gy er ook van weet; doch gy vergist u: ik ben de man niet, dien gy verwacht, maer ik kom hier met hetzelfde inzicht als gy; de persoon, die dit geld by zich heeft zal weldra komen, laet ons intuschen elkaer niet in de wielen loopen, maer liever den buit samen deelen; wacht gy hem achter die heg, ik zal aen deze oppassen; dank kan hy ons niet ontsnappen. »

Zoo gezegd, zoo gedaan. Of nu de ryk persoon van loopen wist, kan men gemakkelijk begrypen.

Landbouw.

Over het opzwellen, het te dik worden van het rundvee.

Alvorens te gewagen van de oorzaken en de behoedmiddels tegen het opzwellen, het te dik worden van het rundvee, zal het niet ongepast zyn te zeggen waerom koeijen, ossen, geiten, herten, enz. *herkauwende* dieren geheeten worden.

Die naam is hun eigen, omdat zy het vermogen bezitten al het vaste of droog voedsel dat zy al weidende of op stal nutten, en maer half gebroken, half gemalen inslokken, weér in den mond op te trekken om het nog eens te kauwen, te knabbelen, en het zelve aldus beter tot de oplossing, tot de verteering, voorbereid zynde, weér in te zwelgen.

De boeren zien het geern, wanneer, hun vee, na de eetmalen, 't zy in de weide, 't zy op stal, op zyn gemak aen het herkauwen ligt: het is een teeken van goede gezondheid; het is bezig, zoo zeggen zy, met den honing uit zyn voeder te trekken; het heeft er deugd van.

Om zich een waer denkbeeld te vormen van de herkauwings werking, moet men weten dat de maeg der herkauwende dieren in vier onderscheidene deelen of *zakskens* verdeeld is.

Het eerste der zakskens is in de *pens* of graszak. Het is daer dat het voeder welke het vee al weidende of op stal haestig inslokt zich vergaert en opeenstapelt. Dit deel der maeg is derhalve ver het grootste. Het voeder ondergaet daer maer weinig of geene verandering; het loopt slechts in één tot een soort van deeg en gaet aldus over in den tweeden zak, de *mutts* genaemd. De binnen randen der mutts zyn omzet met kleine putjes waerdoor zy nog al wel aen een wafelyzer gelykt.

In die putjes vergaert zich het voeder in bollekens onder deze gedaente trekken het de herkauwende dieren weer in de muil op om het te hsmalen en met klierspeeksel, waerdoor de vertering vergemakkelykt wordt, te doormengen. Deze bollekens worden langs den slokdarm opgetrokken in den mond en van daer gedreven in het derde deel der maeg, *blad* of liever *boek* der maeg geheten. Dit orgaen gelykt inderdaad nog alwel aen een boek: het bestaet uit verschillende bladjes die zich ontvouwen en toepersen kunnen.

Men heeft de dieren die aen het herkauwen liggen, maer aandachtig op te merken en men zal de spysbollekens langs den slokdarm kennelyk zien op en neér gaen.

Uit den boek der maeg gaen de beter voorbereide spyzen over in het vierde zakje, of kappelingzak genaemd. Daer ontbindt zich het voeder geheel en al. De voedende deelen worden er uit getrokken, en overgebracht in andere vaten, organen, waer zy gebruikt worden tot voortbrenging van de melk, van het vleesch, ook wel tot het onderhouden der anderen bestanddeelen des lichaems. De niet voedende of de voor het dier nuttelooze deelen, in het voeder begrepen, worden, na de scheiding, langs de darmen weggedreven.

Het zyn slechts de vaste deelen die opvolgelyk in de vier deelen der maeg overgaen; het vloeibaar komt regtstreeks in den laetsten zak, door zynen natuurlyken staet is het tot de ontbinding voorbereid.

Wanneer de overgang der half gemalen, half gekauwde spyzen niet onverpoosd en regelmatig gebeuren kan, ontstaet er onpasylykheid by het dier en wel byzonderlyk opzwellen.

Wy zullen de oorzaken en behoedmiddelen tegen de opzwellen, zoo gemeen en zoo te duchten, door den beroemden veearts Chartier, van Parys, aengehaeld, in een volgende artikel van het *Boekskens* aentoonen. (*Boekskens der Vlaemsche Landbouwers.*) P. V.

RUSLAND.

Krakau, 15 april
Kolonel Ekeszkowski, die naby Brosztein gekwetst werd, is met den zoon van den eigenaer van het kasteel Lesnionki, in hetzelfde door de Russen vermoord geworden.

Het nationaie gouvernement heeft een manifest van den volgenden inhoud uitgevaardigd.

« Wy hebben de wapenen opgevat voor de vryheid des vaderlands, en geenszins voor de leugenachtige beloften van den czaer. Wy verwerpen zyne genade en wy zullen voor de vryheid en het vaderland sterven. »

De neiging der inwooners van Warschau, is volstrekt strydig aen elke transaktie.

Krakau, 16 april.
De *Czas* meldt de inrigting van dry nieuwe korpsen oproelingen in het gouvernement Plock, onder het bevel van Padlinski.

De majoor Lopazki is aen de vervolgingen der Russen ontsnapt, en thans bezet hy eene sterke stelling met zyne troepen.

Eene russische korrespondentie uit Warschau, 15 april, meldt het volgende:

« Een detachement, samengesteld uit twee kompagnien infanterie, 1 eskadron huzaren en uit 100 kozakken, onder het bevel van generael Krudener, heeft de oproelingen gisteren avond te Burda-Saborowski, gelegen op eenen afstand van ongeveer 20 wersten van Warschau, aengetast; de oproelingen werden uiteengedreven en verloren meer dan 100 man, welke dood op het terrein zyn gebleven.

Krakau, 15 april.

Het detachement van Cieszkowski, heeft te Borzenein, eene groote neêrslag geleden. Er had een bloedig gevecht plaats. Verscheidene poolsche officieren zyn in dit gevecht gesneuveld. De bevelhebber zelve zwaer gekwetst, werd door de kozakken gedood. Cieszkowski, was bloedverwant van graef Auguste Cieszkowski, opperhoofd van de poolsche fraktie, by de kamer van Berlyn.

Het gerucht is verspreid, dat er te Olszanika, in het gouvernement Augustowe, een hevige gevecht geleverd is.

WEENEN, 16 april.
Men meldt uit Lemberg, dat Zameczek het

bevel over het korps van Cieskowski heeft genomen.

De *Czas* van Krakau meldt, dat Padlewski in het gouvernement Ploc dry nieuwe detachementen oproelingen heeft ingerigt.

Tusschen Jendrzijow en Cherciny hebben er zich insglyks benden oproelingen vertoond.

Het korps van Laposki bezet eene sterke stelling naby Staszond.

Breslau, 16 april
Het revolutionaire komiteit heeft besloten Polen in 23 kreitzen te verdeelen, waervan ieder een kontigent van 400 man zal leveren.

Elke lokaliteit zal een gedeelte der belastingen betalen. De stad Lody zal 25,000 en Czestochan 10,000 roebels storten.

Er zyn onder komiteeten in die kreitzen gesticht. Dezelve zyn gelast met al wat de belastingen, de kontrol der rekruteering en de uitvoering der strafwetten betreft.

Onze geabonneerden die ten de stad, welke den de vriedeljk verzocht hebben, worden niet betaeld ons dit in postgeld of anderszins, nêr hun goeddunken, te laten ge- worden.

BURGERLYKEN STAND DER STAD SINT-TRUIDEN.

Aengiften van 11 April tot 18 April 1863.

GEBORTENS.
Mannelyk 2. — Vrouwenlyk 2.

HUWELYKEN.
Libens, Petrus-Renier met Dirix, Anna-Maria-Catharina.

Wauters, Jan met Schoubrechts, Maria-Elisabeth.

OVERLYDENS.
Haubrechts, Gillis echt. van Anna-Maria, Vandenreyt.

Hogge, Jeanna-Amelia, wed. van Guillielmus Coninx.

Wynrox, Maria-Theresia, oud 62 jaren, ongehuwd.

1 kind onder de 7 jaren.

PRYZEN DER GRANEN.

SINT-TRUIDEN. — 8 April.

Tarwe, de honderd kilos, fr. 27-18
Koren, » » 20-74
Gerst, » » 20-47
Haver, » » 16-00

HASSELT. — 13 April.

Tarwe, de 21 kilos, fr. 3-60
Koren, 19 « » 3-90
Gerst, 19 « » 3-70
Haver, 15 « » 2-10

TONGEREN. — 16 April.

Tarwe, de 103 kilos, fr. 29-00
Koren, 94 » » 19-50
Gerst, » » » 19-50

Te huren eene WATER-MOLEN.
Zich te adresseren by den eigenaer te Brusthem, n° 33.

G. VAN LAER,

Artiste-

Photographe
BREVETÉ,

Rue des Vaches, 820, à Saint-Trond,
à l'honneur d'informer le public qu'il continue seul la Photographie dans l'établissement qu'il occupait avec le sieur BLANCKART, qui vient de quitter la ville.
On y peut toujours se procurer, avec grande diminution de prix, toute espèce de Portraits, Cartes de visites, depuis 10 francs la douzaine.

KOMT ZIEN OM U TE OVERTUIGEN.
IN DEN GULDEN SCHOEN.

P. ENTBROEKS,

Mre SCHOEN- EN LEERZENMAKER,
267, Stapelstræct, 267,

heeft de eer het publiek te laten weten dat hy voor het zomerseizoen zynen winkel komt te verryken met een groot en schoon assortiment van **Schoenen van allen slach**

EN NAER DEN BESTEN SMAEK

voor mans, vrouwen en kinderen.

Zyn leder, enz. uit de vermaerdste huizen des lands ontvangende en hetzelve op eene onverbeterlyke wyze verwerkende, is hy niettemin in staet te verkoopen aen pryzen tegen dewelke hoegaenaemd geen konkurrent op kan.

Men gelieve het voort te zeggen.

TE BEKOMEN BY

LOUIS EGGEN,

in 't Wit peerd, op de Houtmerkt,
te Sint-Truiden:

HESPEN EN SPEK

aen 1 fr. 16 c. den kilo.

GESMOLTEN VET

aen 1 fr. 40 c. den kilo.

Vermindering van prys voor die er eene zekere hoeveelheid van zullen nemen.

BY

PORTMANS-CRULS,

Kiekenmerkt, 56, te St-Truiden:

EENIGSTF DEPOT

VAN ECHE

PETROL-OLIE

(Minerael-Olie)

VOOR

DE STAD EN DE PROVINCIE,
KOMENDE DIREKT UIT NEW-YORK.

Deze MINERAEL-OLIE verdient voornamelyk den voorkeur door hare voordeelige hoedanigheden: zeer profytig brandende, verspreidt zy een buitengewoon sterk licht zonder het minste gevaer noch onaangenaemen reuk.

Eerste kwaliteit: 54 c. den liter.

GROOT ASSORTIMENT VAN

LAMPEN
van 2 tot 7 fr.

QUINQUETS VOOR SALONS

van 9 tot 15 fr.

De Olie en de Lampen of Quinquets zyn gewaerborgd en worden aen de billykste pryzen verkocht.

Men kan insgelyks by denzelven bekomen: Glazen voor amerikaensche lampen aen 25 c.; Glazen voor gewoone lampen aen 18 c.; verder alle andere artikels in glas, kristal en porselein.

Hy gelast zich ook met het hermaken alle andere lampen tot het verbruik der minerael-olie.

Onder de pers by **A. SCHOOFS** om eerstdaegs te verschynen:

DE SLAGTOFFERS DER BLOEDWET.

DE BRAVE JOSEF, EEN LOTELING VAN 1848,

door J.-B. d. G.

Een fraei boekd. groot in-16 met zorg gedrukt op schoon papier.

BOEKHANDELARY A. SCHOOFS, OP DE VISCHMERKT.

MOEDERLIEFDE. — Tafereelen uit onzen tyd, door Hendrik Conscience. Met acht platen, door Edward Dujardin. 2 boekd. 4 00

HET GOUDLAND. — Lotgevallen van dry Vlamingen die naer Californië vaerden om goud te zoeken, door Hendrik Conscience. Met 8 platen, door E. Dujardin. 2 boekd. 4 00

STAES DE NACHTWAKER of zulke Meesters zulke Gasten. Gentsch zedeverhael, door Karel Lybaert, schryver van Ursula. 0 85

KEUR VAN PROZASTUKKEN uit de beste nederduitsche segryvers. 2 00

DE ROMEINSCHRE REPUBLIEK in verband met Lionello en gevolg makende aen den Jood van Verona, door A. Bresciani. 2 00

NAPOLEON I EN DE KERK, naer de geschiedschryvers Cantu, Rohrbacher en Artaud, Thiers, Mignet, Alzog, Chateaubriand, enz., door P. Dubois, pr. 0 80

JESUS LEVEN den kinderen ten voorbeeld gegeven, door den eerw. heer Pastoor van Horpmael. 0 40

HULDEKRANS AEN DEN H. JOSEF, of de Maend Meert, in vlaemschen rym, door den zelve. 0 40

HANDBOEK DER H. KINDESHED, door den zelve. 0 12

DE TWEE LEIGERS. 0 12

† OVER DE H. COMMUNIE, door Mgr. De Ségur. Vertaling van M. Davidts. 0 10

LEVEN VAN DEN H. ANTONIUS VAN PADUA, van de orde der Minderbroeders, door den E. P. Servatius Dirks. 1-50

DE GODSVRUCHT TOT DEN H. KRUISEWEG, behelzende twaelf nieuwe oefeningen om den H. Kruisweg met vrucht te doen, door den E. P. Archangelus Vendrickx. 1-40

DE ZENDING van Jesus-Christus en der Geloovigen, door den eerw. P. J.-B. Boone van de S. J., gevolgd van: Middelen om wel te leven en wel te sterven, door J. Hillegeer S. J. 0 15

CHRISTELYKE ONBERWYZINGEN en uitleggingen op elke vraag van den Mechelschen Catechismus, door den zeer eerw. heer J.-B. Mertens, pastoor te Humbek. 2 boekd. 6 00

HEMELSCH MYN of Schat der Aflaten vergund door den H. Stoel waerin men oogenblykelyk al de aflaten aantreft, die gedurende het jaer dag voor dag kunnen verdiend worden. Verzameling aen de vurige communicanten opgedragen. Eerste vlaemsche uitgaef. Met zorg overzien door den eerw. heer J. Tollenaere, kanonik, boekkeurder by het bisdom van Gent. 1 25

HET KERKELYK JAER of uitlegging der voornaemste feesten, plegtigheden en godsdienstige gebruiken der katholyke Kerk, door A.-M.-J. Van Meel, pr. 1-80

KATECHISMUS VAN VOLHERDING of geschiedkundige, onderwyzende, zedelyke, verdedigende, kerkdienstkundige, wysgerige en maetschappelyke uitlegging van den godsdienst, door Mgr. J. Gaume. 8 boekdeelen. Het boekd. 2 50

HISTOIRE DE ST-ANTOINE DE PADOUE de l'ordre des Frères-Mineurs, par le R. P. Servais Dirks. 1-50

CONFÉRENCES du R. P. Lacordaire, précédées d'une notice biographique, par M. P. Lorain, et ornées du portrait de l'auteur. 12-00

PERFECTION CHRÉTIENNE, par Rodriguez. 2 volumes. 7-00

GLOIRE DE MARIE, par Saint-Alphonse de Liguori. Traduit par L.-J. Dujardin.

POUVOIR DE S. JOSEPH, par le R. P. A.-M. Hugnet. 1-50

GLOIRE ET VERTUS DE S. JOSEPH ou Méditations pour le mois de Mars et tous les mercredis de l'année, par l'abbé Huguet. 1-25

ROMANS GRECS. Contes et Nouvelles, par Alexandre Rancavis. Traduit du grec, par J.-S. De Fourgar. 2 vol. 5 00

Ouvrages du R. P. BRESCIANI, de la Compagnie de Jésus.

LE JUIF DE VERONE. 4e édition. deux volumes. 4-00

LA RÉPUBLIQUE ROMAINE. 2-00

LIONELLI. 2-00

LORENZO suivi de DON GIAOVANI. 2-00

MAISON DE GLACE. 2-00

LE ZOUAVE PONTIFICAL.

UIT DE PERSEN GEKOMEN VAN J. H. VANDER SCHELDEN, BOEKD.-UITG., TE GENT,

VERKRYGBAER TEN BUREELE DEZES BLADS:

Groote Volkstheologie

DOOR J. HILLEGEER,

PRIESTER DER SOCIETEIT JESU.

Groot boekdeel in-8° van 860 bladzyden, versierd met 32 duitsche printen.

Prys: 5 franken.

Verzekerings-Maetschappy

LLOYD BELGE

TE ANTWERPEN.

Maetschappelyk kapitaal 4 MILLIOEN franken.

De Maetschappy verzekert tegen brand, door vuer of onweder ontstaende, alle roerende of onroerende eigendommen, mits eene vooruitbetaelde, vaste en onveranderlyke premie.

Deze premien zyn zoo laag mogelyk gesteld als de ondervinding zulks toelaet, om den verzekerde eene solide waerborg aen te bieden.

De regeling der brandschade wordt op het spoedigste bewerkstelligt.

Hoofdagent der Maetschappy te St-Truiden: ALFONS ROSELLE, klerk by den heer notaris Delgeur.

A messieurs les Curés.
CONCURRENCE IMPOSSIBLE.

MANUFACTURE

D'ORNEMENTS D'ÉGLISE

EN TOUT GENRE

de J.-A.-H. LEYNEN, Libraire,

A KLEINE-BROGEL, Limbourg belge.

Les grands avantages dont je jouis sur la plupart des autres fabricants; étant établi a la campagne où je fais confectionner tout à prix réduit; et tirant directement, à des conditions favorables, toutes mes étoffes de Lyon, Parys etc, me fournissent les moyens de vendre à des prix inférieurs à tous ceux qui ont été établis jusqu'à présent.

EXEMPLE:

Une chasuble (toutes les couleurs en usage,) avec les accessoires, fond Damassé soie et coton, belle croix brochée or nuée, galon système et à crête, glacé belle qualité, forme et confection excellentes coûte 45 à 50 fr. Franco en Hollande 50 à 55 fr.

Les mêmes, avec croix brochée argent ou soie, même galon argent ou soie, même prix. Chasubles de moindre qualité depuis 30 fr. Chasuble en moire, or ou argent invariables, unies ou avec croix différente, galon or ou argent, ou en autres étoffes or et argent faux, mi-fin de 60 à 250 fr.

Chasubles brodées depuis 200 à 1,200 fr. et plus.

Drapeaux, bannières, chappes, dalmatique, étoles, humeraux, robes et manteaux de vierge, intérieur de tabernacle, baldaquins, stations, médaillons peints et brodés, le tout à des prix proportionnés. Restauration. Je confectionne une chasuble, vieille pour 5 francs.

Habitué de traiter complètement en confiance avec mes respectables clients, je leurs laisse la liberté de tenir à ma disposition moyennant avis, les livraisons qui ne seront pas conformes à leurs commandes, et qui ne surpasseront leur attente. Facilité de payement.

J.-A.-H. LEYNEN.

TER DRUKKERY VAN DIT BLAD

GELAST MEN ZICH MET

alle drukwerken,

ZOO ALS

Boekwerken, Registers, Circulairen, Facturen, Affichen, Trouw- Doods- en andere Brieven, Doodsbeeldekens, enz. enz.

Alles met de grootste zorg en aen zeer gematigde pryzen.

Vertrekuren en Yzerenweg.

Van ST-TRUIDEN naer BRUSSEL, LUIK, ANTWERPEN en GENT:

8 ure 15 minuten 's morgens.
1 uer 19 » na midd. (Exp.)
6 ure 51 » 's avonds.

Van ST-TRUIDEN naer HASSELT, MAESTRICHT en AKEN:

9 ure 36 minuten 's morgens.
3 ure 57 » na midd. (Vit.)
7 ure 55 » 's avonds.

Postwagendienst.

Van Sint-Truiden naer Tongeren: 's morgens om 10 ure en na middag om 4 ure.

Van Sint-Truiden naer Thienen: 's woensdags en 's zaterdags om 2 ure na middag.

St-Truiden.—Boekd. A. Schoofs, Vischmerkt.